

Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Speciální školy, Frýdek-Místek, Pionýrů 767

Pionýrů 767, 738 01 Frýdek-Místek

Identifikátor školy: 610500678

Termín konání inspekce: 1. - 5. prosinec 2003

Čj.:	n6 2832/03-11091
Signatura:	kn2zx519

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ Personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve speciální škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.
- ❖ Materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti Speciálních škol, Frýdek-Místek, Pionýrů 767 vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.
- ❖ Průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v praktické škole, ve třídách pomocné školy, v pracovním vyučování, tělesné výchově, v bloku přírodovědných předmětů, v prvouce, českém jazyce a ve školní družině.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální školy, Frýdek-Místek, Pionýrů 767 jsou právnickou osobou a právním nástupcem příspěvkové organizace Speciální školy, Frýdek-Místek, pionýrů 767, zřízené MŠMT ČR dne 1. října 1999 pod č. j. 28 228/99-21. Rozhodnutím MŠMT ČR č. j. 24 328/2001-14 ze dne 25. září 2001 přešla organizace s účinností od 1. října 2001 do působnosti Moravskoslezského kraje.

Škola sdružuje třídy pomocné školy, třídy přípravného stupně pomocné školy, zvláštní školu, praktickou školu s dvouletou přípravou a školní družinu.

Ve škole je vyučováno podle Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy, Vzdělávacího programu zvláštní školy, Rehabilitačního vzdělávacího programu a Učebního plánu praktické školy s dvouletou přípravou. V 11 třídách školy je 104 žáků s indikací s mentálním handicapem, školu navštěvují i žáci se somatickým postižením a s více vadami.

Škola realizuje projekt „Zdravá škola – zdravý životní styl“ a environmentální vzdělávání vycházející z metodického pokynu MŠMT č. j. 32 338/2000-22. V rámci preventivní zdravotní péče je využíváno muzikoterapie, hipoterapie a canisterapie.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Vzdělávání a výchova ve škole je zajišťována 24 pedagogy, 5 z nich nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků dané § 2 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. V současné době 5 učitelů dálkově studuje obor speciální pedagogika.

Ředitelka školy ustanovila učitele do funkce třídních učitelů, skladba úvazků byla dle vyjádření ředitelky stanovena vzhledem k odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících s ohledem k jejich pedagogickým zkušenostem.

Škola se ve své činnosti řídí řádem školy, který je v souladu s Úmluvou o právech dítěte a organizačním řádem školy. Organizační struktura školy je účelná, činnosti jednotlivých součástí a pracovišť školy jsou stanoveny ve vnitřních řádech.

Pro chod školy stanovila ředitelka pravidla, pro všechny zaměstnance školy jsou vymezeny jejich pracovní náplně a povinnosti. Informační systém školy je založen na každodenním

kontaktu se zaměstnanci hlavní budovy, předávání informací písemnou formou pokynů, prostřednictvím informačních nástěnek obou škol, při jednáních metodických sdružení a na pedagogických radách.

Ředitelka školy má zpracovaný plán kontrol, který je součástí ročního plánu školy. Na kontrolní činnosti se podílí i zástupkyně ředitelky. Součástí kontrolní činnosti jsou i hospitace, které jsou zaměřeny na sledování kvality výuky a plnění osnov jednotlivých vzdělávacích programů. Kontrolou záznamů z hospitační a kontrolní činnosti byl sledován soulad s plánem kontrol.

Vedení školy ve spolupráci s metodickými sdruženími provádí analýzu čtvrtletních a pololetních prověrek znalostí žáků jednotlivých ročníků. Informace z kontrolní činnosti jsou využívány především ke zkvalitnění pedagogické práce, k případné korekci vzdělávacích programů a volbě jiných vzdělávacích metod.

Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je vytvořen na základě specifických potřeb žáků. V loňském školním roce byla využívána nabídka Služby škole Frýdku-Místku, pracovníci vedení školy absolvovali školení z oblasti školského managementu. Pedagogové se účastnili odborných seminářů se zaměřením na práci s PC, vzdělávání v oblasti cizích jazyků. Škola je zapojena do programu „Comenius-Sokrates“, navázala kontakt se zahraničními školami a vytváří společný projekt.

Ředitelkou školy je pravidelně prováděno hodnocení zaměstnanců školy. Sebehodnocení pedagogických pracovníků je součástí tematických plánů, metodická sdružení ve spolupráci s vyučujícími čtvrtletně provádí kontrolu plnění vzdělávacích programů formou prověrek a hodnocení individuálních výchovně vzdělávacích plánů. Zjištěné skutečnosti jsou podkladem pro korekci v oblasti vzdělávání.

Úroveň personálních podmínek podporuje efektivní vzdělávání a výchovu, umožňuje efektivně realizovat vzdělávací programy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a je hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuka probíhá ve dvou budovách školy a v budově Centra pro postiženou mládež ve Frýdku-Místku, kde se vyučují tři třídy pomocné školy. Ředitelství školy se nachází v místecké části města Frýdku-Místku na ulici Pionýru 767. V této budově jsou třídy zvláštní a praktické školy. Po provedených úpravách je škola bezbariérová, pro imobilní žáky je ve škole zvedací zařízení s plošinou a dva schodolezy, upravena jsou i sociální zařízení pro žáky. Ve škole je tělocvična, keramická dílna, fit centrum, učebna estetiky-knihovna, cvičná kuchyň, učebna šití, dřevo a kovo dílna, učebna pěstitelství, relaxační místnost, tkalcovna a počítačová učebna. Za budovou školy jsou cvičné pozemky a prostor pro relaxaci, je za příznivých klimatických podmínek využíván pro drobné hry, hody na koš a o přestávkách.

Na elokovaném pracovišti ve druhé školní budově na ulici 28. října 1884 jsou vyučováni žáci pomocné školy, zvláštní školy a je zde i školní družina. Budova je bezbariérová, kolem školy je velká zahrada, ve které jsou průlezký, lavičky, altán a pískoviště. V areálu je skleník pro výuku žáků praktické školy. V budově jsou vedle prostorných tříd s relaxačními kouty i odborné učebny – cvičná kuchyň, tělocvična, relaxační místnost, v některých třídách jsou osobní počítače. Pro matky žáků z přípravných a pomocných tříd je ve škole místnost pro

matky - tzv. „klub maminek“, místnost je vybavena stoly a křesly, k dispozici je kuchyňka a sociální zařízení.

Třídy, odborné učebny, sociální zařízení a ostatní prostory části jsou dostatečně prostorné. Vybavení žákovským nábytkem, pomůckami, didaktickou technikou i estetická úroveň těchto prostor je standardní.

Odborná učebna výpočetní techniky vybavená osmi počítači byla zřízena v rámci akce internet do škol.

Kabinet matematiky a fyziky je vybaven základními učebními pomůckami, převážně staršího data, které umožňují výuku podle učebních osnov schváleného vzdělávacího programu. Kabinet přírodopisu je vybaven převážně obrazovými učebními pomůckami. Vyučující mají k dispozici dva zpětné projektory a televizní přijímač s videorekordérem.

Pro žáky má škola dostatečný počet učebnic a didaktických textů, didaktických pomůcek, modelů, zobrazení, zvukových a dotykových pomůcek i počítačových programů.

Didaktické pomůcky jsou umístěny v kabinetech, v odborných učebnách a ve třídách. K dalšímu vzdělávání učitelů je ve škole vytvořen fond odborné literatury, pro výuku literatury slouží žákovská knihovna, fond odborné i dětské literatury je doplňován.

Vedení školy sleduje oblast využívání materiálních zdrojů, využívání odborných učeben, výpočetní techniky, didaktické techniky, literatury i efektivitu využívání vyučovací doby v návaznosti na plnění vzdělávacích programů.

Materiálně-technické podmínky umožňují efektivně realizovat vzdělávací programy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Ve škole je vyučováno podle Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy schváleného MŠMT ČR, pod č. j. 24 035/97-22, Vzdělávacího programu zvláštní školy schváleného MŠMT ČR pod č. j. 22 980/97-22, Rehabilitačního vzdělávacího programu schváleného MŠMT ČR pod č. j. 15 988/2003-24 a schváleného Učebního plánu praktické školy s dvouletou přípravou č. j.: 16 735/93-24.

V učebním plánu je navíc zařazeno:

- V deváté třídě je zařazena navíc 1 hodina matematiky a českého jazyka týdně oproti schválenému učebnímu plánu, jedná se o úpravu učebního plánu při zachování týdenní dotace hodin což je v souladu s Úpravou vzdělávacího programu zvláštní školy, schváleného MŠMT ČR č. j. 16 984/2000-24.

Vzdělávací programy jsou realizovány v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

Povinná dokumentace vztahující se k průběhu a výsledkům vzdělávání (třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy a zápisy z pedagogických rad) je řádně vedena, je úplná, zápisy jsou prováděny průběžně. Zápisy z pedagogických rad dokladují, že stěžejními body jednání pedagogických rad je problematika výchovně-vzdělávacího procesu.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacích programů.

Vedení školy zajišťuje pravidelnou kontrolu realizace vzdělávacích programů formou hospitací a kontrolou zápisů v třídních knihách. Hospitační záznamy obsahují konkrétní závěry i případná doporučení pro další pedagogickou práci vyučujících.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Výchovně vzdělávací práce v jednotlivých vyučovacích předmětech je realizována podle týdenních tematických plánů, které rozpracovávají témata jednotlivých vzdělávacích programů.

Organizace výchovně-vzdělávací práce je promyšlená, rozvrh hodin respektuje psychohygienická hlediska. Školní řád obsahuje ustanovení o chování žáků, docházce do školy, zacházení s učebnicemi, školními potřebami a školním majetkem, povinnosti chránit zdraví své i spolužáků, provozu školy a povinnostech pracovníků školy. Pro jednotlivé odborné učebny, tělocvičnu i areál škol jsou vypracovány provozní řády, které specifikují ustanovení školního řádu pro činnost jednotlivých pracovišť. Informace žákům jsou předávány prostřednictvím vyučujících a školním rozhlasem, rodiče jsou informováni písemně zápisy v žákovských knížkách, pomocí informační nástěnky na chodbě školy, na třídních schůzkách a v případě nutnosti telefonicky.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovná poradkyně školy má požadované vzdělání, absolvovala předepsané kvalifikační studium. Celoroční plán práce výchovného poradenství vychází z celoročního plánu školy, k dlouhodobým úkolům patří informační činnost ve směru k profesionální orientaci vycházejících žáků, evidence žáků s výchovnými a vzdělávacími problémy. Aktivně se podílí na řešení výchovných problémů žáků, zajišťuje styk s rodičovskou veřejností, organizuje exkurze. Výchovná poradkyně seznamuje ostatní pedagogické pracovníky a zaměstnance s aktuálními problémy na pedagogických a provozních radách. Rodiče jsou o službách poskytovaných výchovným poradcem informováni, mohou navštívit školu v dohodnutých termínech, v akutních případech kdykoliv. Pracovna výchovné poradkyně je v kanceláři zástupkyně ředitelky, místnost je prostorná, dostatečně vybavena nábytkem a potřebnou literaturou. Předložená dokumentace je funkční. Výchovná poradkyně spolupracuje se SPC, s PPP, s Policií ČR, se školním metodikem preventivních aktivit a s výchovnými poradci speciálních škol frýdeckomístecka.

Ve škole je zřízena školní logopedická poradna pro žáky zaměřená na nápravu jednotlivých hlásek, rozvoj řečové pohotovosti a slovní zásoby. Náprava probíhá za přítomnosti rodičů, je využíváno PC programů (Mentio, Méd'a).

Ve spolupráci s PPP ve Frýdku- Místku jsou jednou měsíčně uskutečňovány konzultace pro žáky, rodiče a pracovníky školy.

Metodik preventivních aktivit na škole koordinuje vzdělávání v rámci zdravého životního stylu, má vytvořen minimální preventivní program. Vedle vzdělávacích akcí pro pedagogy organizuje besedy k problematice drog pro žáky i rodiče. Ve spolupráci s vedením školy, rodiči žáků a výchovnou poradkyní se podílí na řešení na řešení problémů žáků s výchovnými obtížemi.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v Praktické škole s dvouletou přípravou

Výuka v Praktické škole s dvouletou přípravou KKOV 78 – 62 C/002 je realizována v souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Časová dotace povinných předmětů, volitelného předmětu i nepovinného předmětu v jednotlivých ročnících je v souladu se schváleným učebním plánem Praktické školy s dvouletou přípravou čj.: 16 735/93-24. Výuka je realizována v souladu s obsahem učiva stanoveného učebními osnovami všeobecně vzdělávacích a odborně praktických předmětů čj. 16 735/93-24. Výuka je v souladu se schváleným vzdělávacím programem Praktické školy s dvouletou přípravou.

Výuka byla sledována v povinných všeobecně vzdělávacích předmětech (český jazyk a literatura, tělesná výchova), povinných odborně praktických předmětech (ruční práce, příprava pokrmů) a ve volitelném předmětu pěstitelství. Vyučující mají pro oba ročníky zpracované časově tematické plány, které respektují pojetí a stanovený rámcový obsah učiva sledovaných vyučovacích předmětů. Konkrétní výukové cíle navazovaly na předcházející témata a byly přiměřené individuálním vzdělávacím potřebám žáků. Bezprostřední příprava učitelů na vyučování zahrnovala přípravu učebních pomůcek, volbu metod výuky a organizaci výuky vzhledem ke konkrétním podmínkám dané třídy. Na výuku byly pečlivě připraveni i zastupující učitelé.

Vzhledem k absenci třídní učitelky ve třídě prvního ročníku byly sledované hodiny tělesné výchovy, ručních prací a pěstitelství odučeny zastupujícími učiteli. Tato skutečnost neměla negativní vliv na průběh sledované výuky. Ve třídě 2. ročníku pomáhá pedagogům při individuální práci s žáky asistentka. Její účast na vyučování byla přínosem při individuální činnosti s žáky s kombinovaným postižením. Všichni vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Vyučování probíhalo v kmenových třídách, tělocvičně a odborné učebně pracovního vyučování. Pedagogové mají k dispozici učebnice a učební texty pro základní školy a odborná učiliště. Používané učební pomůcky podporovaly názor a zvyšovaly efektivitu vyučovacích metod. Ve dvou hospitovaných hodinách byla využita didaktická technika. Nevidomý žák při psaní v Braillově písmu používal Pichtův stroj. Především v odborně praktických předmětech si vyučující učební pomůcky připravují svépomocí.

Organizace výuky sledovaných předmětů byla dána jeho charakterem. Např. v odborně praktických předmětech probíhalo vyučování převážně formou praktických činností. V tělesné výchově organizace hodiny směřovala ke splnění stanovených výukových cílů při respektování bezpečnosti a reálných pohybových možností žáků. Ve sledované hodině českého jazyka a literatury organizace výuky umožňovala prostřednictvím literárního díla rozvíjet čtenářské a vyjadřovací schopnosti žáků. Ve všech navštívených hodinách byl dominantní individuální přístup učitelů k žákům. Úkoly byly diferenciovány a žáci pracovali svým tempem. Většina z nich prožívala příjemný pocit úspěšného uplatnění vy vyučování. Stanovené výukové cíle byly ve všech hodinách splněny.

Motivace využívala mezipředmětových vztahů, zkušeností žáků i aktualizace učiva. Ve většině sledovaných hodinách byla účinná a udržovala žáky v aktivitě a zájmu o probíhající učební činnosti.

Stanovená pravidla jednání a chování byla žákům známá a žáky akceptovaná. Komunikace mezi žáky a pedagogy byla založena na vzájemné důvěře a vzájemném respektování. Žáci měli prostor pro vyjádření názoru, pocitů a prožitků. Jejich komunikativní dovednosti byly rozvíjeny a usměrňovány. Pedagogové ve vzájemné interakci cíleně působili na upevňování sebedůvěry žáků a na jejich sociální rozvoj.

Hodnocení provázelo všechny učební činnosti a respektovalo individuální dispozice žáků. Bylo převážně pozitivní, oceňovalo snahu a vynaložené úsilí žáků. Hodnocení jednotliví žáci velmi citlivě vnímali a emotivně se k němu verbálně vyjadřovali.

Průběh vzdělávání v Praktické škole s dvouletou přípravou je hodnocen jako velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech

V rámci inspekce byly hospitovány vyučovací hodiny matematiky, fyziky a přírodopisu v šestém až devátém ročníku zvláštní školy. Všichni vyučující mají zpracovány časově tematické plány učiva, které zabezpečují návaznost probíraného učiva mezi jednotlivými ročníky i mezi tématy schváleného vzdělávacího programu. Cíle výuky jsou odvozeny ze vzdělávacího programu a přizpůsobeny aktuálnímu stavu třídy a specifickým vzdělávacím potřebám žáků.

Z celkového počtu deseti sledovaných vyučovacích hodin byla jen jedna hodina matematiky vyučována učitelem, který v současné době dálkově studuje speciální pedagogiku a jedna hodina fyziky byla vyučována vyučujícím, který nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. V obou případech měly vyučovací hodiny velmi dobrou úroveň. Nesplnění podmínek odborné a pedagogické způsobilosti nemá negativní vliv na kvalitu výuky.

Výuka ve sledovaných vyučovacích hodinách probíhala v běžných třídách, které jsou vybaveny starším školním nábytkem a vyzdobeny tabelárními pomůckami a pracemi žáků. Pomůcky byly využity jen v hodinách matematiky v VII. A a IX.B třídy a ve fyzice v VII. A třídě. Žáci mají k dispozici učebnice, které byly ve vyučování využity. Didaktická technika nebyla v průběhu hospitovaných hodin použita.

Převládala tradiční struktura vyučovacích hodin, při probírání nového učiva byl nejčastěji využit heuristický rozhovor a výklad. Základní organizační formou byl frontální styl práce kombinovaný s individuální prací. Individuální pracovní tempo žáků bylo respektováno.

Základem motivace byla dobrá úroveň interpersonálních vztahů mezi učitelem a žáky. Využití vstupní motivace bylo omezeno na seznámení s cílem nebo obsahem vyučovací hodiny, k průběžné motivaci byly využity zkušenosti žáků a příklady ze života.

Stanovená pravidla vzájemných vztahů byla oboustranně dodržována. Komunikace mezi žáky a učitelem měla převážně dobrou úroveň. Žáci mohli vyjádřit svůj názor a diskutovat. Většina vyučujících vytvářela prostor pro osobnostní i sociální rozvoj žáků a dbala na rozvoj komunikativních dovedností.

Hodnocení bylo převážně pozitivní, zdůvodněné, objektivní a spravedlivé. Jeho základem bylo průběžné sledování práce žáků a jejich výsledky při zkoušení. Žáci projevovali zájem o probírané učivo a byli v průběhu vyučovacích hodin aktivní.

Výsledky výuky v matematice jsou zjišťovány každé čtvrtletí pomocí kontrolních prací. Ve fyzice a přírodopisu se píše dvě kontrolní práce ročně. Obsah kontrolních prací a jejich výsledky projednává metodické sdružení. Učující analyzují výsledky a seznámí s výsledky analýzy ředitelku školy.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině přírodovědných předmětů jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné výchově

Vyučující ve sledovaných hodinách splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka tělesné výchovy byla pozitivně ovlivňována úrovní pohybové kultury vyučujících a praktickou znalostí pohybových dovedností. Učovací hodiny byly vedeny z hlediska věcného a odborného vedeny správně.

Časová dotace předmětu odpovídá učebnímu plánu školy. Učující měli obsah výuky zpracován v tematických plánech. Konkrétní učivo bylo zařazeno do vzdělávacích etap

a respektovalo podmínky školy i schopnosti žáků. Činnosti, poznatky a návyky získané v povinném předmětu tělesná výchova mají žáci možnost si ověřovat, doplňovat a obohacovat i ve sportovních kroužcích a soutěžích.

Plán vyučovacích hodin vycházel z jasně formulovaných cílů, které respektovaly možnosti žáků a materiální i prostorové podmínky školy. Výuka probíhala v tělocvičně, která svými parametry umožňuje výuku jedné třídy. Vybavení tělovýchovným náradím odpovídá prostorovým podmínkám, kontrolou bylo zjištěno, že fond tělovýchovného náčiní je pravidelně obnovován.

Cvičební úbor žáků byl adekvátní učebním činností v tělocvičně. Potřebná pozornost byla věnována bezpečnosti žáků, především kontrolou vhodnosti podmínek pro pohybové činnosti.

Ve sledovaných hodinách šlo o hodiny smíšeného typu. Střídání činností snižovalo únavu a umožňovalo žáky optimálně zatěžovat v průběhu celé vyučovací hodiny. Učitelé organizovali výuku tak, že se střídala cvičení ve skupinách či družstvech i individuální cvičení. V organizační části hodin byli žáci seznámeni s učebními cíli a s organizačními pokyny. Rušná část uvolňovala psychické napětí a byla zakončována dechovými cvičeními. Při cvičení v průpravné části hodin byla pozornost věnována přesnosti provedení. Hlavní část hodin byla členěna na nácvik a výcvik. V hodinách byly vhodně zařazeny pohybové hry. Závěrečná část sloužila k uklidnění organismu žáků a zhodnocení hodin. Použité metody byly optimální, odrážely náročnost učiva, respektovaly individuální schopnosti žáků, umožňovaly všem žákům úspěšné uplatnění a radost z pohybu

Průběh sledovaných hodin se vyznačoval používáním motivačních metod. Hry, soutěže, pozitivní hodnocení a povzbuzování udržovalo žáky v aktivitě a snaze po dosažení co nejlepších výkonů. Důležitým motivačním činitelem bylo aktivní zapojení vyučujících do pohybových aktivit.

Komunikace vyučujících byla uskutečňována formou pokynů a povelů, bylo dbáno na správnost odborného názvosloví. Při hrách a soutěžích byly přirozenou formou rozvíjeny také komunikativní dovednosti žáků. Pedagogický takt učitelů byl jedním z rozhodujících faktorů, který se spolupodílel na pozitivním vztahu žáků k tělesné výchově a pohybovým aktivitám.

Hodnocení bylo průběžné, s korekčními postupy a plně respektovalo individuální možnosti žáků, oceňovalo jejich snahu i pokrok. Žáci byli vedeni také k sebekontrolě, sebehodnocení, k vzájemné toleranci a pomoci. V závěru hodin bylo prováděno celkové zhodnocení splnění výukových cílů. Učitelé věnovali pozornost také verbálnímu zhodnocení činností a pohybových aktivit jednotlivých žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné výchově jsou hodnoceny jako vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v pracovním vyučování

Hodnocení vychází z hospitací v pracovním vyučování dívek a chlapců ve skupinách pracovního vyučování při dílenských pracích a práci v domácnosti. Jeden z vyučujících pracovního vyučování nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, ostatní vyučující ve sledovaných hodinách podmínky splňují. Výuka byla po stránce věcné a odborné vedena správně.

Časová dotace, členění hodin i obsah činností je v souladu se vzdělávacím programem. Všichni vyučující mají vypracovány měsíční a týdenní plány výuky, které jsou v souladu se vzdělávacím programem. Členění pracovního vyučování na dílenské práce, pěstitelské práce a práce v domácnosti odpovídá podmínkám školy a je zaměřeno na diagnostiku manuálních dovedností za účelem správné profesní orientace jednotlivých žáků. V pracovním vyučování

jsou vytvářeny potřebné pracovní dovednosti a návyky, členění učiva do jednotlivých ročníků respektuje zásadu posloupnosti. Stanovené výukové cíle odpovídají finálním výchovně vzdělávacím cílům vzdělávacích programů při respektování individuálních zvláštností žáků.

Výuka pracovního vyučování je uskutečňována ve třídách, v dílnách, cvičné kuchyni, v dílně pro šití a v keramické dílně. Místnosti jsou dostatečně velké, vybavení pracovními stoly, nábytkem, náradím, stroji a materiálem je dobré a odpovídá potřebám této speciální školy. Výuka pěstiteckých prací je uskutečňována na pozemcích v areálu školy. Požadavky vyučujících na materiální a technické zabezpečení jsou vedením školy v rámci reálných finančních možností akceptovány. Ve všech sledovaných hodinách bylo důsledně dbáno na pořádek a na dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce.

Struktura výuky, formy a metody byly v souladu s probíranými tématy, technologií práce a individuálními možnostmi žáků. Výuka probíhala formou instruktáže, veškeré pracovní úkoly byly názorně předvedeny a objasněny. Na finálních výrobcích v hodinách dílenských prací byly názorně předváděny jednotlivé technologické postupy. V další části hodiny žáci samostatně pracovali za dohledu vyučujících, chyby byly okamžitě objasňovány a odstraňovány. Pracovní činnosti i snaha žáků byly průběžně hodnoceny. Výuka byla vedle rozvoje individuálních manuálních dovedností zaměřena na vytváření kladného vztahu k práci, dodržování technologie práce, k pořádku a pečlivosti. Bylo vhodně využíváno mezipředmětových vztahů a dříve získaných pracovních zkušeností žáků. Byla podporována kooperace, schopnější žáci pomáhali žákům slabším. Učitelé důsledně dbali na dodržování pořádku a bezpečnosti při práci.

Vyučující vhodně využívali vstupní motivace, dominantním činitelem ve výuce pracovního vyučování jsou odborné znalosti a praktické dovednosti vyučujících. Žáci jsou informováni o smyslu své práce. Hodnocení bylo zaměřeno na motivační funkci pozitivního hodnocení.

Interakce a komunikace mezi žáky a vyučujícími je založena na dodržování pravidel slušného chování a respektování osobnosti žáka. Komunikace byla vstřícná a rozvíjející, byla převážně soustředěna na funkci informativní a pochopení instrukcí. Byl dán dostatečný prostor pro vyjádření vlastních názorů žáků. Vyučující dbali na úroveň grafických záznamů a verbálních projevů žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v pracovním vyučování jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve třídách pomocné školy

Výuka byla sledována v pěti třídách pomocné školy. Dvě třídy jsou součástí školy a tři třídy jsou v budově Centra pro mentálně postiženou mládež, kde výuku provádějí speciální pedagogové školy. Výuka probíhá podle schválených vzdělávacích programů, hodinová dotace jednotlivých předmětů je v souladu s učebním plánem. Ve třídách jsou žáci z různých stupňů pomocné školy včetně přípravného a rehabilitačního. V rehabilitační třídě jsou čtyři autisté, tři z nich s diagnózou dětský autismus, jeden atypický autismus. Vzhledem k tomu, že mentální schopnosti těchto žáků se pohybují ve středním pásmu mentální retardace s nerovnoměrným vývojem, jsou všichni žáci vzděláváni na základě individuálních výchovně vzdělávacích plánů. Učitelé s individuálními plány operativně pracují, pravidelně je vyhodnocují a hledají možnosti pro další stimulaci a motivaci žáků.

Personální podmínky jsou z hlediska dosaženého vzdělání pedagogů dobré. Všichni splňují předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost, učitel pracující s autisty má osvědčení o absolvování kurzu „Základy strukturovaného učení“ vydané asociací pomáhající lidem

s autismem a je členem sdružení RAIMEN. Tato skutečnost se pozitivně promítla do výuky, stejně jako souběžné působení vychovatelů a zdravotnického personálu Centra.

Prostorové podmínky kmenových tříd jsou velmi dobré, uzpůsobené i pro imobilní žáky. Zařízení tříd je krásné a účelné s relaxačními koutky a výškově nastavitelnými stoly pro individuální práci. Autistická třída je vybavena pro strukturované učení. Kromě učebnic učitelé používají množství jiných učebních a kompenzačních pomůcek ve výuce, např. pexesa, piktogramy, karty globálního čtení, kartičky na počet, barvy, PC apod.

Z hlediska organizace probíhá výuka dle stanoveného rozvrhu v blocích nebo hodinách. Ve všech sledovaných hodinách uplatňovali vyučující vhodné metody a formy práce. Úkoly byly zadávány individuálně podle možností a předpokladů. U žáků nižších stupňů bylo rozvíjeno především smyslové vnímání, pozornost, myšlení, řeč, vizumotorika a prostorová orientace. U žáků pomocné školy se soustředila pozornost na rozvíjení rozumových schopností, vytváření dovedností a návyků nezbytných pro osvojování základů čtení, psaní a počtů, stejně jako zlepšování pracovních dovedností, jemné a hrubé motoriky. V autistické třídě jsou žáci, u nichž není rozvinutá řeč. Pro výuku používají pasívní komunikační schéma – vizualizace, strukturované učení. Organizace výuky je ve třídách přibližně stejná, ale v samotném průběhu se liší vzhledem ke stupni postižených žáků. Byla vedena převážně individualizovanou formou. Používané metody a přístupy vycházely z možností žáků, jejich schopnosti dorozumívání a koncentrace. Atmosféra ve třídách byla klidná a srdečná. Učitelé se snažili eliminovat veškeré rušivé podněty iniciující afektivní projevy některých žáků. Pro činnost se snažili žáky získávat průběžnou motivaci, neustálým oceňováním jejich výkonů, povzbuzováním i fyzickým kontaktem. Hlasové projevy vyučujících byly tlumené a zklidňující, pokyny jednoduché a konkrétní. Žáci měli k pedagogům důvěru, nebránili se dotykům, dávali najevo svou přichylnost

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve třídách pomocné školy lze hodnotit jako vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v prvouce a českém jazyku

Výuka předmětů byla hospitována v 1. -5. třídě zvláštní školy. Kontrolou bylo zjištěno, že časová dotace hospitovaných předmětů je v souladu s učebním plánem, probírané učivo je obsaženo ve vzdělávacím programu příslušného ročníku. Kontinuita výuky předmětů mezi jednotlivými ročníky je zajištěna, neboť škola má dobře zpracované tematické plány pro všechny ročníky i předměty. Sledované výukové cíle byly stanoveny vhodně, přiměřeně, s ohledem na aktuální stav jednotlivých tříd, v souladu se zásadou soustavnosti a spojení teorie s praxí.

Všechny pedagogické pracovnice splňují stanovené podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

1. -5. ročník je umístěn v samostatné budově elokovaného pracoviště. Má bezbariérový přístup. Prostorové podmínky školy jsou velmi dobré. Pro výuku slouží dostatečně velké a světlé učebny, které jsou vhodně a účelně vybaveny. Žáci pro výuku využívají i malou tělocvičnu, keramickou dílnu a ke zklidnění relaxační místnost. Učební prostředí je podnětné a estetické. Školní nábytek odpovídá antropometrickým požadavkům jednotlivých dětí. Vybavení školními pomůckami je dobré, navíc si učitelky samy vyrábí některé názorné a didaktické pomůcky. Potřebná dětská i odborná literatura je průběžně doplňována. Ve sledovaných hodinách byly využívány spolu s učebnicemi především pracovní listy, nástěnné obrazy, kartičky a další obrazový materiál. Didaktická technika je ve škole k dispozici, v průběhu hospitovaných hodin použita nebyla.

Struktura jednotlivých hodin odpovídala věku a schopnostem žáků. Pokyny učitelek byly jasné a srozumitelné. Promyšlená organizace hodin většinou umožňovala žákům pracovat

individuálním tempem. V průběhu hodin převažovaly pestré vyučovací metody a formy. Střídavě byla zařazována skupinová a samostatná práce, při které učitelky průběžně žáky kontrolovaly a v případě potřeby jim poskytovaly radu a pomoc. Účelně bylo využito práce s chybou jako zpětné vazby o míře pochopení a zvládnutí učiva. V českém jazyce byli žáci vedeni k správnému jazykovému vyjadřování. Ve všech sledovaných hodinách byly účelně využity učebnice, pracovní sešity i další doplňkový materiál. Byly dodržovány didaktické principy výuky, respektování individuálních zvláštností žáků i psychohygiena výuky.

V některých sledovaných hodinách byla užitá výrazná vstupní motivace, jindy byli žáci pouze seznámeni s tématem a obsahem hodiny. Průběžně byli motivováni mezipředmětovými vztahy, aktualizací učiva a uváděním příkladů z praxe. V hodinách prvouky i českého jazyka vyučující vycházely z osobních zážitků a poznatků žáků. Dostatek času byl věnován opakování a procvičení učiva na začátku i v průběhu jednotlivých hodin. Zadané úkoly byly kontrolovány, hodnocení většinou obsahovalo analýzu chyb, a žáci tak měli okamžitou zpětnou vazbu o své úspěšnosti v plnění úkolů. V průběhu výuky hodnotily učitelky žáky často, bylo využíváno pozitivního motivačního hodnocení. V některých hodinách však chybělo závěrečné zhodnocení.

V průběhu inspekce byla ve škole pozorována vstřícná a přátelská atmosféra. Žáci se chovali slušně a ukázněně, akceptovali stanovená pravidla chování. Vyučující mají pěkný vztah k dětem, snažily se o individuální přístup k nim. Ve všech hodinách však převládal jejich verbální projev. I když se snažily žáky aktivizovat, ne vždy se jim to dařilo.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v prvouce a českém jazyce lze hodnotit jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání jsou ověřovány plánovitě, škola v současnosti zjišťuje výsledky vzdělávání vlastními evaluačními nástroji, metodická sdružení vypracovala srovnávací čtvrtletní a pololetní prověrky pro jednotlivé předměty, vedení školy využívá výsledků těchto prověrek k hodnocení úrovně vzdělávání. Úroveň získaných dovedností je sledována i formou kontroly výrobků žáků, výstavek, pořádáním pěveckých, recitačních a sportovních soutěží. Tento způsob zjišťování výsledků vzdělávání a výchovy má nejen funkci kontrolní, ale má i zpětnou vazbu při korekci pedagogické práce a při plánování.

Vedení školy vede písemnou agendu o získaných poznacích, provádí jejich analýzu, která je i podkladem pro hodnocení pedagogické úrovně vyučujících.

Obsahová skladba je diferencovaná. Součástí sebeevaluační školy je zapojení do vzdělávacích projektů.

Všechny písemné práce jsou doloženy analýzou, jejíž součástí jsou i přijatá opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Jedním z ukazatelů kvality výsledků je úspěšnost absolventů školy při dalším vzdělávání.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ SOUČÁSTÍ ŠKOLY/ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Školní družina

Ve škole je jedno oddělení školní družiny, které má zapsáno deset žáků. Provoz školní družiny je od 11:30 do 15:30 hodin. Hlavní úkoly a program činností školní družiny stejně jako základní pravidla pro její provoz stanovilo vedení školy jasně a podrobně v základních

dokumentech školy. Konkrétní odpočinkovou, rekreační a zájmovou činnost má vychovatelka zpracovanou v měsíčních plánech, od toho jsou odvozeny týdenní plány, které jsou podrobněji a konkrétněji zpracované. Příprava na vyučování je omezena na grafomotorické cviky, PC – hravé počítání, didaktické hry, kvízy, křížovky apod.

Pro činnost školní družiny je vyčleněna samostatná třída se sociálním zázemím, která svým prostorem, materiálním vybavením a celkovou estetickou úrovní vytváří vyhovující podmínky pro výchovně vzdělávací činnost. ŠD využívá ke svým činnostem i tělocvičnu, keramickou dílnu a školní zahradu. Školní družina je vybavena moderním, funkčním nábytkem a vyzdobena pracemi žáků. Má dostatek hraček a stolních her, nedostatek pociťuje vychovatelka v pracovní činnosti, kde materiál zabezpečuje svépomocí.

Nabízené činnosti při zájmové a odpočinkové činnosti probíhaly u stolečků i v prostoru třídy. Vánoční motivace pro činnost byla uplatněna v maximální míře. Žáci vykreslovali a vystříhovali mikulášské motivy a pak z vystřížených postavíček hráli divadlo. Dokázali se poměrně dobře soustředit i na poslech pohádky. Vychovatelka se k žákům chovala vstřícně, neustále je chválila a povzbuzovala. Pěknou atmosférou a podporou dětí vytvářela příležitosti pro komunikaci, kterých žáci přirozeně a rádi využívali. Podle svých schopností byli ochotni vyprávět své zážitky a navazovat sociální kontakty. V sebeobsluze a v pracovních činnostech, které měly s ohledem na schopnosti žáků velmi dobrou úroveň, bylo zřejmé důsledné vedení.

Výchovně vzdělávací činnost školní družiny je hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené ve zřizovací listině jsou v souladu s údaji uvedenými v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Škola realizuje pro žáky projekt „Zdravá škola – zdravý životní styl“, v rámci projektu je zajišťován pitný režim, mléčné svačinky, jsou organizovány vycházky, sportovní soutěže a ozdravné pobyty pro žáky. Ve spolupráci s ekologickými organizacemi, s Lesy ČR, s Občanským sdružením ADRA a ostatními participujícími organizacemi zajišťuje škola environmentální vzdělávání. Projekty jsou zakomponovány do jednotlivých vzdělávacích předmětů a do mimoškolní zájmové činnosti.

Byla uskutečněna bezbariérová úprava školy, v rámci výuky jsou probírána a procvičována témata s problematikou ochrany člověka za mimořádných událostí.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydáno MŠMT ČR pod č. j. 28 228/99-21 ze dne 1. října 1999
2. Rozhodnutí MŠMT ČR č. j. 24 328/2001–14 ze dne 25. září 2001 o přechodu organizace do působnosti Moravskoslezského kraje s účinností od 1. října 2001
3. Zřizovací listina rady kraje Moravskoslezského kraje ev. č. ZL/291/2001 ze dne 12. prosince 2001
4. Dodatek č. 1 zřizovací listiny ev. č. ZL/291/2001 - ev. č. D1/ZL/291/2001
5. Vzdělávací program pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy schválený MŠMT ČR, pod č. j. 24 035/97-22
6. Vzdělávací program zvláštní školy schválený MŠMT ČR pod č. j. 22 980/97-22
7. Rehabilitační vzdělávací program schválený MŠMT ČR pod č. j. 15 988/2003-24

8. Učební plán praktické školy s dvouletou přípravou č. j.: 16 735/93-24
9. Třídní výkazy ZvŠ, PŠ, Prš I. a Prš II. ve školním roce 2003/2004
10. Třídní knihy ZvŠ, PŠ, Prš I. a Prš II. ve školním roce 2003/2004
11. Rozvrhy hodin ZvŠ, PŠ, Prš I. a Prš II ve školním roce 2003/2004
12. Osobní dokumentace žáků 1. ročníku Praktické školy s dvouletou přípravou ve školním roce 2003/2004
13. Osobní dokumentace žáků 2. ročníku Praktické školy s dvouletou přípravou ve školním roce 2003/2004
14. Třídní knihy ZvŠ a PŠ ve školním roce 2003/2004
15. Třídní výkazy ZvŠ a PŠ ve školním roce 2003/2004
16. Osobní dokumentace žáků PŠ
17. Osobní dokumentace žáků ZvŠ
18. Školní řád ze dne 1. 9. 2003
19. Řády odborných učeben ze dne 1. září 2003
20. Řád školní družiny ze dne 1. 9. 2003
21. Plán činnosti školní družiny ze dne 1. 9. 2003
22. Plán práce školy, školní rok 2003/2004, ze dne 1.9. 2003
23. Rozvrhy hodin jednotlivých tříd pro školní rok 2003/2004
24. Záznamy z pedagogických rad za školní rok 2003/2004
25. Kniha úrazů pro školní rok 2003/2004
26. Časově tematické plány učitelů praktické školy ve školním roce 2003/2004, bez data a č. j.
27. Plán kontrolní činnosti ze dne 1. 2003
28. Personální dokumentace zaměstnanců s osobními čísly 41 114, 41 993, 15 710, 49 509, 82 359, 69 922, 89 400, 42 059, 66 950, 18 758, 63 118, 12 059, 94 602.

ZÁVĚR

Vzdělávání a výchova ve Speciálních školách, Frýdek-Místek, Pionýrů 767 je zajišťována 24 pedagogy, 5 z nich nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků dané § 2 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Pět učitelů dálkově studuje obor speciální pedagogika. Pedagogové se dále vzdělávají, prioritu mají kurzy výpočetní techniky, vzdělávání v oblasti cizích jazyků a trendů ve speciálním školství.

Oblast personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti je hodnocena jako velmi dobrá.

Budovy školy prošly bezbariérovými úpravami, většina tříd je dostatečně prostorná. Odborné učebny jsou vhodně využívány, jejich vybavenost je velmi dobrá. V areálech budov školy jsou cvičné pozemky a prostory pro relaxaci a výuku tělesné výchovy. Vybavení učebnicemi, základními didaktickými pomůckami i výpočetní technikou umožňuje realizaci vzdělávacích programů.

Oblast materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti je hodnocena jako velmi dobrá.

Během inspekce byly hospitovány vyučovací předměty ve třídách pomocné školy, zvláštní školy a praktické školy Hospitace prokázaly velmi dobrou aktuální přípravu vyučujících na

výuku v souladu se vzdělávacími programy, plánovitost výchovně vzdělávací činnosti pěkný vztah k žákům a efektivní využívání času a didaktických pomůcek.

Průběh a výsledky sledovaného vzdělávání a výchovy v hospitovaných vzdělávacích předmětech ve třídách praktické školy, pomocné škol, zvláštní školy a výchovně vzdělávací činnost školní družiny jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr.. Zbyněk Knop	PaedDr. Zbyněk Knop
Členové týmu	Mgr. Lenka Vojtovičová	Mgr. Lenka Vojtovičová
Členové týmu	PhDr. Vladimír Vocelka	PhDr. Vladimír Vocelka
Členové týmu	Mgr. Ivo Závodný	Mgr. Ivo Závodný

Další zaměstnanci ČŠI Ludmila Kubicová
Oldřiška Křenková
Zdeňka Trubačová

V Ostravě dne 13. ledna 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 23. ledna 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

PaedDr. Ilja Maloušková

PaedDr. Ilja Maloušková

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. do 27. ledna 2004. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství, mládeže a sportu, 28. října 117, 702 18 Ostrava	2004-02-12	n6- 1061/04-000 909
Zřizovatel Moravskoslezský kraj, PhDr. J. Wenigerová, náměstkyně hejtmana, 28. října 117, 702 18 Ostrava	2004-02-12	n6- 1060/04-000 909
Rada školy-	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.